

Читайте, бо ви того варті!

самовизначення, саморозвиток, самовиховання, тобто на суверенітет своєї особистості. Досі є актуальним девіз вченого – «Кожному читачу – його книгу».

Отже, індивідуальна робота як характерна ознака професійної компетентності сучасного бібліотекаря знову актуалізується. Мета індивідуального бібліотечного обслуговування – допомога особистості в її соціалізації через читання і отримання інформаційної підтримки бібліотеки. Індивідуальне бібліотечне обслуговування на сьогодні повинно допомагати самостійному розкриттю, пізнанню, вираженню особистості у всіх сферах його життєдіяльності: навчальній, дозвілльовій та ін.

Серед форм бібліотечної роботи однією з найпоширеніших є індивідуальна бесіда. Її ефективність обумовлюється, насамперед, тим, що ця форма роботи є найбільш доступною для бібліотекаря. Вона контрольована і не потребує багато часу на підготовку, попередньої домовленості і в той же час – це важливий канал інформації про користувача бібліотеки, його читацькі смаки, інтереси, переваги, здібності до аналізу, рівень розвитку його мислення та ін. Все це і враховує фахівець бібліотеки в своїй роботі. Бібліограф пропонує читачеві літературу більш чи менш високого рівня складності; визначає її кількість, враховуючи пам'ять, увагу читача, його вміння швидкого читання. Фахівець проводить індивідуальні рекомендаційні бесіди про прочитану художню літературу.

Саме такі форми індивідуальної роботи з читачами є найцікавішими в роботі бібліотекаря. Вони дають можливість живого інтелектуального спілкування, наповнюють змістом бібліотечну роботу. Це ще одна можливість торкнутися душі читача через письменницький талант. Також подібні форми цікаві тим, що потребують знань психології та індивідуального підходу до кожного читача. І, що дуже важливо, індивідуальна робота спонукає бібліотекаря бути сучасним, оволодівати сучасними технологіями, постійно вдосконалювати свою особистість і професіоналізм.

Індивідуальна робота використовується і під час групової видачі підручників студентам. Найскладнішою є саме та робота, яка вимагає особливих психологічних та педагогічних талантів – зі студентами-боржниками.

Особливу увагу бібліотекар приділяє студенту 1-го року навчання. Необхідною умовою успішної діяльності студента-першокурсника є опанування ним нових особливостей навчання у ВНЗ, а саме користування бібліотечними послугами: надбання навичок самостійної роботи з книгою, конспектування першоджерел, складання списків використаної літератури тощо. З цією метою в індивідуальній бесіді з даною категорією, бібліотекар повинен мати можливість розповісти про розміщення відділів бібліотеки, особливо, коли відвідувач звернувся за літературою, яка не відповідає профілю підрозділу; розповісти про правила користування бібліотечними фондами; нагадати про графік роботи відділу. Все це сприяє більш швидкій адаптації студента-першокурсника щодо орієнтування в бібліотечній системі обслуговування читачів.

Спілкуючись з викладацьким складом університету, бібліотекаря дуже важливо ознайомити останніх із новинками літератури, особливо за темами, які цікавлять викладачів. Наприклад, вони пишуть кандидатську роботу за якоюсь темою; готують до видання наукову працю чи статтю; читають лекції тощо. У співпраці з викладачем дуже важливо нагадати йому про послуги, які може надати бібліотека: провести консультацію щодо оформлення списку літератури, перевірити бібліотечний опис, вийти в студентські групи з оглядами літератури за темами навчальної програми.

Нам є чим пишатись! Наукова бібліотека ХНТУСГ ім. Петра Василенка розпочала застосовувати електронне бібліографічне інформування 3-х індивідуальних абонентів. А наразі готується матеріал за 3-ма темами.

Найбільше побажання від працівників саме нашої наукової бібліотеки у Новому році – читайте, бо ви того варті! А ми готові Вам допомогти в будь-якому питанні.

ГРАБАР Наталя,
доцент кафедри культурних
універсалій, гол. бібліограф.

Останнім часом у бібліотеках України змінилася концепція відносин між бібліотекарем та читачем. Якщо раніше індивідуальна робота базувалась на керівництві читанням, тобто був авторитарний вплив бібліотекаря на читача і відвідувач абонементу ставав об'єктом виховання, формування та керівництва. То на сьогодні, під впливом зміни соціокультурних пріоритетів у державі та поширення інформаційно-комп'ютерних технологій, бібліотека перестала бути розповсюджувачем ідеологій і виконує в основному інформаційну функцію.

Плине час, і відносини з читачем змінилися – ми стали рівноцінними партнерами. Фонди бібліотек почали формувати за потребами та запитам користувачів, їх інтереси тепер ставляться на перший план. При цьому бібліотеки традиційно орієнтуються на духовні цінності і здійснюють культурно-просвітницьку діяльність. Тепер, щоб покращити обслуговування, бібліотекаря потрібні не тільки нові знання та навички, але й здатність до критичної самооцінки – до розуміння та аналізу особливостей своєї професійної поведінки.

Як показує практика, ідеї гуманізму в бібліотечній справі, які зародилися ще в XIX сторіччі, тільки сьогодні почали активно втілюватися в життя. Саме з позиції поваги до читача будував свою концепцію відомий бібліотекознавець М.О. Рубакін. Вчений вважав, що кожна людина має невід'ємне право на